

**PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ORCHOWO NA LATA 2019-2023”**

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.) do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Programu ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Biorąc pod uwagę użyteczność działań odnoszącą się do uwarunkowań strategicznych, ekonomicznych, środowiskowych oraz stopnia zaawansowania już rozpoczętych działań o znaczeniu priorytetowym (wykonanie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rozbudowa infrastruktury drogowej), planowane działania mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju Gminy Orchowo.

Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla takich działań nie ma zatem uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, Program charakter strategiczny, na wysokim stopniu ogólności i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy np. budowie nowych dróg, należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Wyznaczone do realizacji cele w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019 - 2023” są w pełni zgodne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi szczebla wspólnotowego, krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, takimi jak: Polityka energetyczna Polski do 2030 roku; Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030; Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry; Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM 10, PM 2,5 oraz B(a)P; Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022; Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2025; Strategia Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2014-2020; Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Słupeckiego; Strategia Rozwoju Gminy Orchowo na lata 2014-2020; Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Orchowo.

Brak realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” wpłynie jednoznacznie negatywnie na środowisko poprzez pogorszenie stanu wszystkich jego komponentów – wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb, zasobów geologicznych oraz zasobów przyrodniczych. Wszystkie działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-

2023” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część działań takich jak: budowa/ modernizacja sieci i infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej; budowa/ przebudowa/ modernizacja i remonty dróg (w tym dróg rowerowych); modernizacja energetyczna budynków oraz montaż instalacji OZE na budynkach; zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym w pełni odwracalne występujące jedynie na etapie budowy/realizacji danego przedsięwzięcia.

Zadania uwzględnione w projekcie dokumentu realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy). „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” nie określa realizacji inwestycji zlokalizowanych na obszarach objętych formami ochrony przyrody na terenie gminy, które zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016, poz. 71). Zadania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” nie będą więc znacząco oddziaływać na wyznaczone na terenie gminy formy ochrony przyrody, w tym na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Gminy Orchowo obszarów chronionych. Przed realizacją inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą obszaru/obiektu. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków sposobem minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji jest ich przeniesienie, które powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem przyrodniczym. Działanie takie pozwoli ochronić część populacji. Najważniejsze znaczenie ma w takim przypadku wybór odpowiedniego nowego miejsca, które powinno odznaczać się podobnymi warunkami siedliskowymi. Kluczem do jak najmniejszej ingerencji w zasoby przyrodnicze terenu jest rzetelne rozpoznanie jego elementów i odpowiednie planowanie przebiegu inwestycji, a także sposobów jej wykonania.

Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych (dotyczy to głównie inwestycji budowlanych o charakterze liniowym). Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwolą ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe.

Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie znak: DN-NS.9011.614.2019 z dnia 13.06.2019 r. zaopiniował pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie przedstawiając żadnych uwag.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie znak: WOO-III.410.242.2019.PW.1 z dnia 11 czerwca 2019 r. zaopiniował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, przedstawiając 11 uwag. Sposób i zakres uwzględnienia przedstawionych przez RDOŚ uwag wygląda następująco:

- UWAGA 1 - nieuwzględniona – dane dotyczące istniejącego stanu szaty roślinnej, stanu fauny, walorów przyrodniczych oraz zagrożeń wynikających z realizacji ustaleń projektu Programu z uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Pojezierze Gnieźnieńskie występujących w Gminie Orchowo oraz ustaleń planu zadań ochronnych

ww. obszaru Natura 2000 zawarto w rozdziale 7. Prognozy. Zamieszczone w prognozie informacje i analizy wykonane dla przedmiotowego komponentu są wystarczające dla tak ogólnego i koncepcyjnego dokumentu jaki stanowi „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023”.

- UWAGA 2 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 3 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 4 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 5 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 6 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 7 - nieuwzględniona – stan klimatu akustycznego terenów położonych wzdłuż DW nr 262 na terenie Gminy Orchowo opisany został w sposób wyczerpujący (określono, przeanalizowano i oceniono stan klimatu akustycznego).
- UWAGA 8 - nieuwzględniona – podany zakres informacji zamieszczony jest w rozdziale 4. Prognozy – „Istniejący stan środowiska obszaru objętego oddziaływaniem”.
- UWAGA 9 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 10 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.
- UWAGA 11 - uwzględniona w pełnym zakresie – uzupełniono o wskazany zakres.

Zgłoszone uwagi i wnioski

W procedurze opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” zapewniono udział społeczeństwa poprzez wyłożenie projektu dokumentu do publicznego wglądu na okres 21-dni z możliwością składania uwag i wniosków. W trakcie konsultacji społecznych do projektu dokumentu nie wniesiono żadnych uwag oraz wniosków.

W procesie opiniowania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” na podstawie art. 17 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018, poz. 799 ze zm.) Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Słupcy przedstawił 4 uwagi do projektu programu, które zostały uwzględnione w pełnym zakresie.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Realizacja ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Niniejszy obowiązek prowadzony będzie na bieżąco przez Wójta Gminy Orchowo poprzez prowadzenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wpisuje się w cele wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” (m.in. poprzez szczegółową analizę raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia).

Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska.

Aby realizacja zadań zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Orchowo na lata 2019-2023” zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;

- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy (wskazane w Programie) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.